

GÜMÜŞHANELİ MADENCİ İSTAVRİ KABILESİ HAKKINDA

Daha önce incelediğimiz belgede Akdağmadeni Sivas iline bağlı Yozgat kazasına bağlı bir köy olarak görülmüyordu. Bu kez Ankara iline bağlı bir kaza olarak görülmektedir.

Osmanlı'da gayrimüslim teba önceleri askerlik vazifesinden muafıtlar ve bu muafiyet karşılığında ise cizye denilen bir vergi ödemektediler. 1856 yılında ilan edilen Islahat Fermanına kadar cizye vergisi vererek askerlik yapmayan gayrimüslim halk için Islahat Fermanında askerlik yükümlülüğü getirilmiştir. Getirilen bu yeni düzenleme ise uygulanamadı ve Bedel-i Nakdi adı verilen bir bedel karşılığı gayrimüslimler askerlikten muaf tutuldular.

II. Meşrutiyet'in ilanı ile beraber Osmanlıcılık yani tüm Osmanlı vatandaşlarının eşitliği daha fazla gündeme geldi. Hatta bu sefer gayrimüslimler de askerlik yapmak istediklerini ifade etmeye başladılar. Bu çerçevede 1908 yılında Heyet-i Vükela bir tezkere hazırlayarak gayrimüslim cemaat liderlerine iletmış ve görüşlerini almıştır. Ancak 31 Mart vakasının ortaya çıkardığı devlet idaresindeki gerginlik bu çalışmaların da yavaşlamasına sebep olmuştur.

31 Mart vakasının etkileri ortadan kalkmaya başlayınca 12 Temmuz 1909 da Meclisi Mebusan bedeli askeriyenin (bedeli nakdi) kaldırılması ile ilgili tasarıyı kabul etti. Bu şekilde tüm Osmanlı vatandaşlarının askerlik yapmasının önü açıldı.¹

Arşiv Fon Kodu: BEO. Dosya No: 4112, Gümüşhane'den Ankara vilayeti dâhilinde Akdağmadeni kazasına hicret etmiş olan İstavri Kabilesi hakkında muamele-i askeriye tatbiki gereği. (Adliye; İD/100-3)

شعبه		دائرة صدارت تحريرات قلمی		اوراق نوس وسی	
لاجل النسبتی للمله درودی	میختی	مسودی	تاریخ میض	تاریخ آجود	لابه درودی تاریخی
مقابلہ اید نالہ	۲۰	۴۸۲	۱۰	۱۰	۱۰

علیہ نفع وہ بھیست

اے سے سعیم کو تھانہ دہ آنفہ درودی و اضافہ آئندہ غصہ معدنی قضاۓ جو ہدایتی اور مدد
استواریہ قبیلی سقٹ تطبیق تھیں معدن عکوئی مفتیہ صریح نظر رہ جبید نہ ادا نہ
۱۰ سے ۱۰ تا ۱۵ مارچ ۱۹۷۹ء مذکور ہوتے کہ اید قبیلہ مقدمہ نہ صدر رہ قبیلہ و تجیدی مفتیہ
استفادہ معدنی خاوی آنفہ درودی نامہ ایک قطعہ تحریرات لعید بعضہ افاراق خادی
واضفہ نظر رہ جبید نہ کلمہ ۱۰ مارچ ۱۹۷۹ء تا ۱۵ مارچ ۱۹۷۹ء مذکور ہوتے کہ مفتیہ خود
صحب والائیہ قبیلہ قطبی دینوں جتنے اوناہ نظر رہ شش طیلہ نہ
۱۰ مارچ ۱۹۷۹ء تا ۱۵ مارچ ۱۹۷۹ء مذکور ہوتے کہ مفتیہ صدر رہ قبیلہ معدنی خادی
خاتم اور مذکور ڈیکھنے میں مفتیہ صدر رہ قبیلہ معدنی خادی مفتیہ صدر رہ قبیلہ معدنی خادی
اعمار ایکسل اول مغلہ باہت قیمة اقتضا نہ ایسا وابستہ و ملقوقدیں اعامہ نہ ہستے
مفتیہ صدر رہ قبیلہ معدنی خادی مفتیہ صدر رہ قبیلہ معدنی خادی مفتیہ صدر رہ قبیلہ معدنی خادی
اواید مبتک
اواید مبتک
آحمدیہ

Hû

Adliye Nezâreti Celilesine

Fi 2 Zilhicce Sene (1)330 ve fi 30 Tesrin-i-evvel Sene (1)328 (12 Kasım 1912)

Elli sene mukaddem (önce) Gümüşhane'den Ankara vilayeti dâhilinde Akdağmadeni kazasına hicret etmiş olan İstavri kabilesi hakkında tatbiki muktezi (uygulanması gerekli) muamele-i askeriye hakkında Harbiye Nezaret-i Celilesinden alınan 10 Teşrin-i-evvel Sene (1)328 (23 Ekim 1912) tarihli ve 369 numerolu tezkire ile kabile-i merkûmenin suret-i kayd ve tescilleri hakkında istifsa-ı muameleyi havi Ankara vilayetinden alınan iki kit'a tahriratın leffîyle bazı ifadatı havi Dâhiliye Nezaret-i Celilesinden gelen 25 Teşrin-i-evvel Sene (1)328 (7 Kasım 1912) tarihli ve 2482 numerolu tezkire melfuflarıyla savb-ı vâlâlarına tesyar kılınmış ve bunda bahsolunan nezâret-i celilelerinin meclis-i vükela'ya muhavvel 25 Ağustos Sene (1)324 (7 Eylül 1908) ve 9 Haziran Sene (1)326 (22 Haziran 1910) tarihli iki kit'a tezkiresi beyan-ı mütalaa olunmak üzere encümen-i vükela kararıyla 27 Eylül Sene (1)326 (10 Ekim 1910) tarihinde nezaret-i celilelerine iade idilen evrak meyanında olduğu bi't-tahkik anlaşılmış olmağla bi't-tetkik iktizasının ifa ve inbasına ve melfufların iadesine himmet.

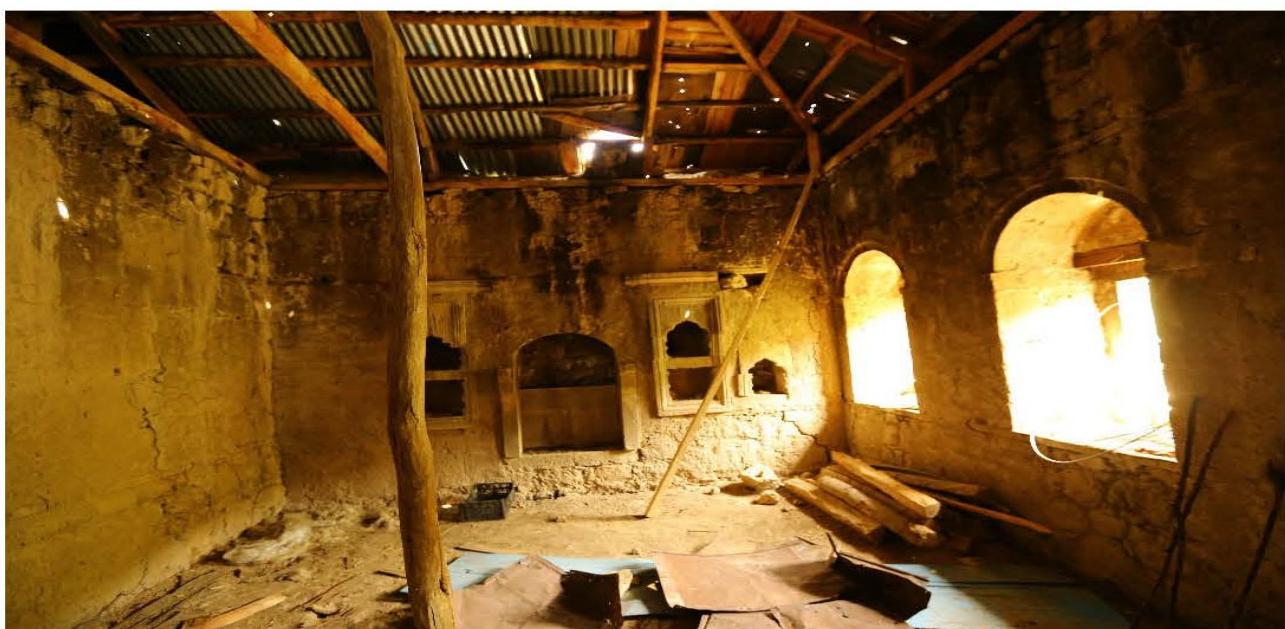
Melfuf pusulada muharrer işaret-i âliyve-i hazret-i müsteşarı mucebince

İSTAVRİLİLERİN DİNİ TABİİYETLERİ

1913 tarihli yazda İstavrililerin eşi sene kadar önce Gümüşhane'den Akdağmadeni'ne göç ettikleri, bunların Müslüman bilindikleri halde bir ara askerlik yapmamak için biz gayrimüslim dedikleri, şimdi ise askerlik hizmetinin gayrimüslim tab'a ya da uygulandığından kendilerinin Hıristiyan oldukları yönündeki iddialarında ısrarcı olup olmadıklarının sorulması istenilmiştir.

Daha önce Gümüşhane civarındaki bazı gayrimüslimlerin madenlerin millileştirilmesi üzerine haklarının kaybolacağı düşüncesiyle sureta Müslüman olduklarını söylemişler ve Müslüman görünümleriyle yaşamışlardır.

Bölgelerde bulunan bazı evlerin altında gizli ibadethane olarak kullanıldığını düşündürecek yapılar bulunmaktadır. Krom'da bir evin altında bulunan yapı.

Ocaklığın sağ tarafında Sene 1247 (1831) tarihi vardır

Arşiv Fon Kodu: BEO, Dosya No: 4152, Gömlek No: 311377, Tarihi: 02 (R) Rebiü'l-ahir 1331 (11 Mart 1913), Konusu: **Elli sene mukaddem Gümüşhane'den Ankara vilayeti dâhilinde vaki Akdağmadeni kazasına hicret etmiş olan İstavri kabilesi hakkında. (Dâhiliye; İD/100-3)**

Hû

Dahiliye Nezâreti Celilesine

Fi 2 Rebiü'l-ahir Sene (1)331 ve fi 27 Şubat Sene (1)328 (11 Mart 1913)

Elli sene mukadem (önce) Gümüşhane'den Ankara vilayeti dâhilinde vaki Akdağ Madeni kazasına hicret etmiş olan İstavri kabilesi hakkında Adliye ve Mezâhib Nezâret-i Celilesinden bu kere gelen 24 Şubat Sene (1)328 (9 Mart 1913) tarihli ve 751 numerolu tezkire-i cevabiye melfuflarıyla savb-ı devletlerine tesyar kılındı. Evvel emirde bu kabile efradından el-yevm nerelerde kaç kişi bulunduğunun ve bunlardan ne kadarı ne suretle kaydı tescil edilmiş olduğunun ve bu **İstavrilerin şimdîye kadar İslâm tanındıkları halde bir aralık hidmet-i askeriyyeden ihtirazen (sakınarak, kaçınarak) o yolda bir iddiada bulundukları anlaşılması** ve hidmet-i askeriyyenin el-yevm teba'yı gayr-i müslimeye de şumulüne nazaran el-haletu-hazîhi müddeiyat-ı sabıkada (**eski iddialarında**) **musir bulunub bulunmadıklarının (inat edip etmediklerinin)** ve bulundukları halde bu ısrarları teşvikden mütevellid olub olmadığınn ve müşevvikler (teşvik edenler) kimler idığının (olduğunun) ve İstavrilelere bu iddiadan sarf-ı nazar etdirmek mümkün ise neye mütevakkif bulunduğuunun bi't-tahkik iş'arina ve evrak-ı mürselenin iadesine himmet.

Bâ-işaret sami-i müşteşarı